

D'esquerra a dreta, Joe Pesci, Al Pacino, Martin Scorsese, Robert De Niro i Harvey Keitel retrats el 27 de setembre passat a Nova York. Craig Barritt_Getty_Campari

6 D'OCTUBRE 2019

Toni ***Vall***

De Niro i Al Pacino en tenen gairebé vuitanta

Al Pacino té setanta-nou anys. Robert De Niro, setanta-sis. No us impressiona, això? Hi vaig pensar l'altre dia al veure les fotos de la presentació de *The Irishman* al Festival de Cinema de Nova York. Hi apareixen, juntament amb el director del film, Martin Scorsese (setanta-sis), Joe Pesci (setanta-sis), que també té un paper destacat al film, i Harvey Keitel (vuitanta), que va assistir a l'estrena. Les fotos són del clàssic i inevitable *photocall*. Tots cinc miren a càmera amb més o menys desgana; tres d'ells porten ulleres de sol que els deuen amagar algunes coses. Pesci, a més de les ulleres, també es tapa amb un barret. A Al Pacino el tenyit dels cabells se li està esvaint i el tapa més aviat poc. També duu un telèfon mòbil a la mà. De Niro fa cara de pocs amics. Gairebé sempre fa cara de pocs amics.

A part de les ganes que cadascú tingui de veure *The Irishman* (el mes que ve serà l'estrena) i a part de totes les particularitats artístiques que conté (la llarga gestació, l'enorme dificultat tècnica, les més de tres hores de durada), un no pot deixar de pensar en la força d'aquesta reunió. En tot el cinema que s'hi acumula. En la història que conté. De Niro ha rodat amb Scorsese pel·lícules com *Taxi driver*; *Toro Salvatge*; *New York, New York*; *El rei de la comèdia*; *Un dels nostres*; *El cap de la por*, i *Casino*. Pesci és imprescindible a *Un dels nostres* i *Casino*. Al Pacino i Scorsese no havien rodat mai abans junts, però aquesta és la quarta pel·lícula en què Al Pacino i De Niro coincideixen. A *El Padrí 2* no comparteixen ni una sola escena. Diu la llegenda urbana que a *Heat* no van arribar a coincidir cap vegada al plató. *Assassinat just* no era precisament una obra mestra. Keitel no apareix a *The Irishman*, però fa quaranta-set anys va fer, amb Scorsese i De Niro, *Malas calles*. I una mica després va ser aquell proxeneta de *Taxi driver* que porta Jodie Foster pel camí de l'amargura.

Bussejar per la memòria proporciona instants de plaer retrospectiu

Bussejar per la memòria cinèfila et pot proporcionar instants d'estrany plaer retrospectiu. Una simple foto t'impulsa a pensar sobre les persones que hi apareixen, que durant un instant s'han posat davant la càmera i hi han quedat retratades. Mig segle de cinema, sí, mig segle de plaer, de coneixement, d'imaginari compartit, de cultura universal, és el que apareix quan ajuntem Al Pacino, De Niro, Scorsese, Keitel i Pesci. I pensem en tot el que en sabem, en com formen part de nosaltres perquè l'art que hem vist al llarg de la vida integra el nostre subconscient, el fa créixer a còpia d'anar incorporant-hi referents.

¿Sembla mentida, oi, que Al Pacino ja tingui gairebé vuitanta anys? Podria ser l'avi de molts de nosaltres. Si fos el nostre avi tindríem un avi a qui podem veure a les pel·lícules quan en tenia trenta, quaranta, cinquanta, seixanta... Podríem veure'l sempre que volguéssim sent Michael Corleone, John Serpico i Tony Montana. Els actors es fan grans, els seus personatges són sempre joves. És màgia.